

Utbildningsinspektion i Björkåsskolan, grundskola F-5 och Terapiskolan Parabolen

UTBILDNINGSINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Normer och värden
2. Kunskaper

Verksamheten:

3. Arbetsmiljö och delaktighet
4. Pedagogisk verksamhet och undervisning
5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
7. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, stödinsatser, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Beskrivning av Björkåsskolan och Parabolen

Björkåsskolan, F–5	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	80
Förskoleklass	25
Grundskola	98
Parabolen, F–9	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	7
Grundskola	11

Utbildningen vid Björkåsskolan omfattar förskoleklass och årskurserna 1–5. I skolan finns också fritidshem. Rektorn ansvarar också för ”Terapiskolan Parabolen” och har samordningsuppgifter inom förvaltningen i stadsdelen. Parabolen är en skola för barn i behov av särskilt stöd. Skolan tar in elever från hela Göteborg och har sin verksamhet förlagd till Järnbrottsskolan.

Björkåsskolans elever och pedagogiska personal är indelade i tre arbetslag. Indelningen är gjord så att förskoleklasserna och årskurs 1, årskurs 2 och 3 respektive årskurs 4 och 5 utgör varsitt arbetslag. Skolans elever bor i närområdet och de flesta elever går till skolan. Elever som fortsätter inom den kommunala skolorganisationen hänvisas från och med årskurs 6 till Järnbrottsskolan. Skolans huvudbyggnad är byggd under 1950-talet. Skolan har kompletterats under årens lopp och består numer förutom av huvudbyggnaden också av en fristående paviljong och en byggnad som innehåller gymnastiksal. I paviljongerna inryms förskoleklass och fritidshem. Rektorn har sin arbetsplats på den närbelägna Järnbrottsskolan.

Utbildningen vid Parabolen omfattar vid inspektionstillfället årskurserna 1–9, i anslutning till skolan finns fritidshem. Det är ett nära samarbete mellan fritidshem och skolan, eleverna växlar mellan de olika verksamheterna under dagen.

Genomförandet av inspektionen i Björkåsskolan

Skolverket sände den 24 maj 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Björkåsskolan och Parabolen har bestått av undervisningsråden Helén Svelid och Bosse Jersenius. Besöken genomfördes den 24 november och den 21 december 2004..

Skolverket kommer att följa upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

För stadsdelen upprättas även en stadsdelsrapport där stadsdelsövergripande förbättringsområden tas upp. Skolrapporten bör därför läsas ihop med stadsdelsrapporten.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Björkåsskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Björkåsskolan genomfördes formella intervjuer med elever, lärare samt rektorn. Lektioner i skolans samtliga klasser besöktes. Inspektörerna träffade också elevrådet.

I Parabolén genomfördes en intervju med lärare och fritidshemspersonal samt rektorn.

Övrig information av betydelse för inspektionen har varit Göteborgs kommuns eget kvalitetsarbete med balanserad resultatredovisning, kallad "Balansen". I "Balansen" ingår regelbundna kvalitetsmätningar.

Bedömning

1. Normer och värden

Enligt skollagen skall utbildningen för barn och ungdom främja deras utveckling till ansvars-kännande människor och samhällsmedlemmar. I läroplanerna framhålls att barnen och eleverna skall utveckla förståelse och respekt för alla människors lika värde. Skolan skall sträva efter att vara en levande social gemenskap som ger trygghet. Eleverna skall också utveckla sin förmåga att göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden. Eleverna skall kunna ta ett allt större ansvar för det egna arbetet och för miljön.

Inom detta granskningsområde behandlas resultaten av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och för att utveckla normer och värden enligt läroplanernas mål.

Kränkande behandling förekommer enligt rektorn i liten utsträckning på Björkåsskolan. De elever som inspektörerna samtalar med känner sig trygga i skolan. Enligt de intervjuade lärarna har de flesta elever demokratiska värderingar. Det har dock enligt lärarna vid enstaka tillfällen förekommit att elever uttryckt rasistiska åsikter.

Skolan har regelbundna elevråd och klassråd. Vid den intervju som inspektörerna har med elevrådet framkommer att eleverna anser att elevrådet fyller en viktig funktion och att det är roligt att vara med i elevrådet. Eleverna upplever också att de blir lyssnade på och att de kan påverka. Deltagarna i elevrådet anser att det är viktigt att kunna påverka och skulle gärna vilja kunna påverka sin miljö och situation ytterligare.

I intervjun med elevrådet och vid lektionsbesöken visar eleverna prov på att de kan argumentera för sina åsikter och att de tar ansvar för den verksamhet de befinner sig i.

Inspektörernas intryck av lektionsbesöken är att eleverna trivs i skolan och att de känner sig motiverade för arbetet i skolan. Detta styrks också av elevernas och lärarnas utsagor i intervjuer.

Enligt mätningarna i "Balansen" för vårterminen 2004 ligger index för trivsel respektive trygghet för Björkåsskolans elever i förskoleklassen och årskurserna 1–3 över det genomsnittliga indexet för Göteborgs kommun som helhet. För elever vid Björkåsskolan i årskurserna 4 och 5 ligger de sammanvägda elevindexen för trivsel och trygghet betydligt högre än för Göteborgs kommun som helhet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att resultatet av Björkåsskolans arbete med normer och värden är av god kvalitet.

2. Kunskaper

Utbildningen skall ge kunskaper i vid mening, såväl fakta och förståelse som färdigheter och förmåga att exempelvis utvärdera sitt eget lärande och att arbeta självständigt. Skolan skall sträva efter att varje elev tillägnar sig kunskaper inom utbildningens ämnesområden och kurser men även utvecklar en tillit till sin egen förmåga och en nyfikenhet och lust att lära. Målen för lärandet anges närmare i de nationella läroplanerna och i kursplanerna.

Inom detta område granskas resultaten av det pedagogiska arbetet.

I Björkåsskolan använder lärarna inget systematiskt sätt för att värdera elevernas kunskaper i andra ämnen än svenska, engelska och matematik. Ett arbete har startat för att bättre värdera elevernas kunskaper (se avsnitt 4). Lärarna med ansvar för årskurserna 4 och 5 anser att de erfarenhetsmässigt "vet vad barnen kan". Lärarna har ett samarbete med den speciallärare vid den närbelägna Järnbrottsskolan som är mottagande skola i årskurs 6.

Eleverna känner till delar till målen för utbildningen, men elevernas kännedom varierar stort. Eleverna anser att de lär sig mycket i skolan. Vid lektionsbesöken visas prov på hur eleverna arbetar både självständigt och i grupp. Även de elevarbeten som finns anslagna på väggar i klassrummen och som elever visar upp pekar på att eleverna kan arbeta både gemensamt och enskilt.

Då de nationella proven genomfördes vårterminen 2004 klarade 90 procent av eleverna proven i svenska, engelska och matematik. Lärarna bedömer att resultaten speglar i vilken omfattning eleverna totalt klarar målen att uppnå i skolår 5 i dessa ämnen.

Sammanfattningsvis anser inspektörerna att skolans resultat när det gäller elevernas kunskaper är av god kvalitet.

3. Arbetsmiljö och delaktighet

Enligt skollagen skall verksamheten i skolan vara utformad i överensstämmelse med grundläggande demokratiska värderingar. Var och en som verkar där skall främja aktning för varje människas egenvärde, respekt för vår gemensamma miljö samt jämställdhet mellan könen. Särskilt skall den som verkar inom skolan aktivt motverka alla former av kränkande behandling. All personal skall samverka med elever och föräldrar i arbetet för att forma en god miljö - fysiskt och psykosocialt - för utveckling och lärande.

Granskningen gäller hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Björkåsskolan har i sin arbetsplan tagit fram mål för elevers och föräldrars inflytande i skolan. Av planen framgår att skolan planerar ytterligare insatser. Bland annat vill man fördjupa arbetet med inflytandefrågor i samverkan med elever och föräldrar.

Skolan samverkar med eleverna genom elevråd, klassråd och matråd. Elevrådet sammanträder regelbundet och behandlar frågor som eleverna väcker i klassrådet. Eleverna som deltar i elevrådet anser att skolan lyssnar på deras åsikter.

För att nå läroplanens mål om normer och värden arbetar skolan med bland annat material om Barnkonventionen och ett material om livskunskap. Flera grupper använder också barnmassage och avslappning för att nå målen om normer och värden. Bland annat i livskunskap och under klassrådstid arbetar elever och lärare med detta. Skolan har inte definierat vilka ämnen som lämnar tid till livskunskap eller ur vilka ämnens kursplaner målen för livskunskap har hämtats. Enligt rektorn skall undervisningen knyta ihop olika delar inom ämnesområdet. Eftersom lärarna undervisar i alla ämnen i respektive klass menar rektorn att läraren kan bedöma vilka kursplanemål som uppfylls inom ramen för livskunskap.

Föräldrarna ges möjlighet till samverkan med skolan via utvecklingssamtal, föräldramöten samt vid upprättande av åtgärdsprogram. Vid skolan finns också ett råd, "Björkåsforum", för samverkan med föräldrarna.

De intervjuade lärarna anser att eleverna har inflytande över det egna lärandet. Framförallt när undervisningen organiseras i tema har eleverna möjlighet att påverka sitt lärande. Även eleverna uppger i intervjuer att de har inflytande över lärandet. Eleverna nämner bland annat att de för en planeringsbok där de i samverkan med sin lärare planerar veckans arbete.

Enligt de intervjuade eleverna och lärarna förekommer kränkande behandling i liten utsträckning vid skolan. Skolan använder sig av bland annat "kamratstöd-jare" och faddersystem för att skapa en god stämning på skolan. I vissa klasser har man också "klassens kompis" eller "veckans vän" som benämning på aktiviteter som används för att motverka kränkande behandling.

Skolan har ingen egen definition av begreppet kränkande behandling, men i skolans "handlingsprogram mot mobbning" tas flera former av kränkande behandling upp. Till programmet är kopplat en handlingsplan. Denna behandlar

dock enbart åtgärder vid mobbing. För att arbeta mot mobbning har skolan ett "mobbningsteam". Skolan kontaktar hemmen så fort mobbning upptäcks.

Eleverna har tillgång till skolhälsovård. Dokument och intervjuer visar att det finns tillgång till skolsköterska, läkare och skolpsykolog.

Enligt mätningarna i "Balansen" för vårterminen 2004 ligger det sammanvägda elevindexet för Björkåsskolans elever i förskoleklassen och årskurserna 1–3 för medbestämmande något över indexet för Göteborgs kommun. För elever vid Björkåsskolan i årskurserna 4 och 5 ligger indexet för medbestämmande betydligt över indexet för Göteborgs kommun

I *Parabolen* är arbetet med normer och värden särskilt prioriterat. Flera av eleverna har olika typer av beteendestörningar vilket gör att värdegrundsfrågor såsom att umgås i grupp, ta ansvar, få inflytande, visa empati, känna sig trygg och få lust att lära är områden som på ett naturligt sätt ingår i verksamheten. Skolan har därför i inledningen av placeringen mycket inslag av social träning. I detta arbete sker en långtgående samverkan mellan skolverksamheten och fritidsverksamheten. Fritidsverksamheten är också schemalagd för eleverna under skoldagen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att rektorsområdets arbete med arbetsmiljö och delaktighet är godtagbart. Skolan bör utveckla sitt handlingsprogram mot mobbning så att det omfattar alla former av kränkande behandling.

4. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Arbetet för att nå de nationella målen för utveckling och lärande skall främst utformas av eleverna och personalen. Skolan skall samverka med hemmen. Läroplanerna, andra statliga förordningar och kursplanerna ger riktlinjer för arbetet. Det finns bestämmelser om timplaner och ämnes- och kursstruktur, riktlinjer för stödinsatser, för betygssättning och utvecklingssamtal, för utbildning på arbetsplatser, en garanterad undervisningstid etc. Målen i kursplanerna ger dessutom vägledning för arbetssätten genom att beskriva vilka kunskaper, färdigheter och övrig utveckling barnen och ungdomarna skall nå.

Granskningen riktas mot hur man arbetar för att nå målen och hur man anpassar arbetet till olika behov.

Björkåsskolan har inte upprättat lokala bearbetningar av kursplaner och kunskapsmål. I skolans arbetsplan finns dock ett avsnitt som på ett generellt plan behandlar skolans arbete med elevernas kunskapsutveckling. De målsättningar som skolan satt upp i arbetsplanen ligger i linje med nationella mål och riktlinjer.

Skolan har två dokument som berör arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Det ena behandlar identifiering av dessa elever. Enligt dokumentet är det den lärare som har ansvar för gruppen som skall identifiera vilka elever som är i behov av särskilt stöd i den egna gruppen. Det andra behandlar skolans mål för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Arbetet sker i samarbete med elevens hem och åtgärdsprogram upprättas för de aktuella eleverna. Skolan har en tydlig arbets- och ansvarsfördelning för arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Enligt de åtgärdsprogram som inspektörerna tagit del av är en vanlig åtgärd

gärd att eleverna får undervisning utanför den vanliga klassen/gruppen. I intervjuer uppger lärarna dock att det mesta av stödet ges inom klassens ram.

Elever med annat modersmål än svenska erbjuds undervisning i modersmålet. Enligt skolans rektor är det ovanligt att elever får studiehandledning på modersmålet. Skolan utreder inte elevernas behov av studiehandledning utan planeringen utgår ifrån om eleverna eller deras föräldrar framför önskemål om sådan handledning.

Skolan har inga elever i särskild undervisningsgrupp eller elever med anpassad studiegång.

De lektionsbesök som inspektörerna gör visar prov på varierade arbetssätt. Detta är i linje med skolans arbetsplan där skolan prioriterar att ge varje barn bästa möjliga förutsättningar att med varierade inlärningsmetoder lära i sin egen takt.

Utvecklingssamtal genomförs en gång per termin. Skolan har enligt lärarna inget system för att systematiskt värdera elevernas kunskapsutveckling under deras tid på skolan. Inför utvecklingssamtalen gör arbetslagen en värdering av hur eleverna klarar sig i förhållande till målen i alla ämnen. Skolan har nyligen börjat använda ett diagnos- och utvärderingsmaterial för att följa elevernas kunskapsutveckling i olika ämnen. Materialet är också en inledning på det arbete med individuella utvecklingsplaner för eleverna som skolan kommer att börja arbeta med. Ännu har skolan inte fullt ut kommit fram till hur man vill använda materialet, men lärarna menar att arbetet med materialet och samtalen mellan elev, förälder och lärare kommer att ge en bra grund att bygga vidare på.

Skolverkets diagnostiska material för årskurs 2 används i matematik och till delar i svenska. Eleverna gör de nationella proven i årskurs 5 i svenska, engelska och matematik för att skolan skall få underlag för att bedöma elevernas kunskapsutveckling.

Parabolen har en arbetsplan av vilken det framgår att målsättningen är att höja elevens psykiska och sociala funktionsnivå och förmåga att tillgodogöra sig undervisning enskilt och i grupp med inriktning på utslussning och integrering i vanlig klass. Arbetsplanerna för olika ämnen vid Järnbrottsskolan utgör riktlinjer för verksamheten vid Parabolen. Undervisningen och planeringen av dagen är individbaserad. Personal från Parabolen och barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen (BUP) träffas regelbundet för att diskutera elevernas utveckling, behov och arbetsmetoder för att bäst stötta eleven.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att den pedagogiska verksamheten och undervisningen vid Björkåsskolan och Parabolen i huvudsak är av god kvalitet. Skolan skall dock utreda om eleverna är i behov av studiehandledning på modersmålet.

5. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Kommunerna har ett övergripande ansvar för förskoleverksamheten, skolbarnsomsorgen och skolan på lokal nivå. Kommunerna är också huvudmän för de flesta verksamheterna. Läroplanerna lägger tydliga ansvarsområden på rektor och personal för skolornas inre organisation och arbete. Sammantaget har dessa skyldighet att se till att rätten till utbildning och till att nå nationella mål tillgodoses.

Frågor som behandlas vid inspektionen är exempelvis om verksamheten har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att säkra och förbättra kvaliteten i utbildningen samt värna enskildas rättsäkerhet.

Rektorn är utbildad förskollärare och har arbetat i olika befattningar inom stadsdelen i 26 år. Sedan 1993 är hon rektor för Björkåsskolan. Hon har genomgått den statliga rektorsutbildningen. Rektorn har sitt tjänsterum på Järnbrottsskolan som är belägen i närområdet.

Rektorn besöker *Björkåsskolan* under någon eller några dagar per vecka. Rektorn deltar enligt lärarna i möten på skolan en gång per vecka. Det är dock sällsynt att rektorn besöker lektioner eller på annat sätt deltar i verksamheten. Enligt lärarna ger den styrningsmodell som stadsdelen tillämpar, där administrativa uppgifter lagts ut på arbetslagen, för mycket administrativt arbete för den pedagogiska personalen. Lärarna anser dock att modellen är tydlig och att den nu fungerar tillfredsställande.

Skolan har i sin arbetsplan beskrivit sina lokala mål för verksamheten. Målen har tagits fram av personalen tillsammans med rektorn och bygger på Göteborgs kommuns och stadsdelens måldokument. De lokala målen i arbetsplanen ligger i linje med de nationella målen.

Rektorn har i samråd med personalen upprättat skolans kvalitetsredovisning för år 2003. I denna redogör skolan för sina förutsättningar och för sina arbetssätt. Det finns dock få bedömningar av i vilken mån de nationella målen för utbildningen nåtts. Enligt lärare på skolan bygger värderingen av elevernas kunskapsutveckling mycket på lärarnas erfarenheter. Något systematiskt sätt att värdera elevernas kunskapsutveckling tillämpas inte på skolan.

På skolan pågår utvecklingsarbeten kring "Storyline" och olika former av temaarbeten för att utveckla skolans metoder i arbetet med eleverna.

För verksamheten i *Parabolen* finns en egen arbetsplan och en egen kvalitetsredovisning. Arbetsplanen beskriver såväl organisation som målsättning och verksamhetens innehåll på ett informativt sätt. Kvalitetsredovisning däremot är ganska fåordig och ger ingen överskådlig bild av måluppfyllelse eller planerade förbättringsåtgärder. Några beslut om anpassad studiegång tas inte för eleverna i Parabolen.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att styrning, ledning och kvalitetsarbete fungerar på ett godtagbart sätt. För eleverna vid Parabolen bör stadsdelen överväga när beslut om anpassad studiegång skall finnas.

6. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Lika tillgång till utbildning, oberoende av kön, geografisk hemvist samt sociala och ekonomiska förhållanden, är en grundprincip för det offentliga skolväsendet. Barn- och ungdomsutbildningen omfattar förskoleklassen, grundskolan, den obligatoriska särskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan. Det skall finnas lika möjligheter till utbildning för barn och ungdomar med olika funktionsnedsättningar och möjligheter till utbildning i särskilda utbildningsformer. Inom skolformerna skall det också finnas olika möjligheter för eleverna att individuellt göra val av ämnen, program, inriktningar och kurser. En skola kan, enligt skollagen, profilera sig för att tillgodose olika elevers behov eller öka elevernas motivation för lärande.

Granskningen gäller om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna. Även informationen om möjligheter till olika val av fördjupning, kurser, skolor och utbildningsvägar behandlas.

Utbildningen vid *Björkåsskolan* är i princip avgiftsfri. För vissa aktiviteter tas dock mindre avgifter, till exempel hyra av skridskor. Timmarnas fördelning på årskurser och ämnen är gemensam för alla skolor i stadsdelen.

Liksom övriga elever i Göteborgs kommun har varje elev ett kort som ger möjlighet till gratis resor med kollektivtrafiken. Detta underlättar för skolan att genomföra studiebesök och andra aktiviteter.

Eleverna läser svenska som andraspråk inom klassens ram. Modersmålsundervisning erbjuds eleverna. Skolan är restriktiv med att medge studiehandledning.

Elevers val ges i form av olika schemabrytande evenemang. Tiden för elevers val används till att åka skridskor, skolbio och andra liknande aktiviteter. Enligt några lärare har elevers val spelat ut sin roll i bemärkelsen att eleverna ändå har stort inflytande över sin utbildning. De menar därmed att någon speciell aktivitet som benämns "elevers val" inte behövs.

Skolbarnsomsorg erbjuds alla skolbarn som är berättigade till detta. Elever mellan 6 och 10 år kan gå på något av Björkåsskolans fritidshem. Fritidshemmen är öppna från 06.30 till 18.00. Barn mellan 10 och 12-åringar hänvisas till stadsdelens "öppna fritidsverksamhet".

Föräldrarna informeras om klassens verksamhet bland annat genom veckoplanering. Informationsmaterial delas också ut i samband med terminsstart. De äldre eleverna på skolan använder Göteborgs kommuns digitala portal, "Kunskapsnätet", för information.

Information om vilka skolor som finns att tillgå lämnas på Göteborgs kommuns hemsida. Information om stadsdelens skolor lämnas tidigt på våren samma år som barnen skall börja i förskoleklassen. Information lämnas också om att föräldrarna har möjlighet att låta sitt barn vara kvar i förskolan istället för att välja förskoleklass. Under barnets skoltid informeras föräldrarna om verksamheten vid skolan i samband med läsårstart och föräldramöten. Därutöver lämnas information om klassens och skolans löpande arbete i veckobrev. Skolan har ingen egen hemsida.

Parabolen har hela kommunen som upptagningsområde, men eleverna kommer företrädesvis från de västra delarna av Göteborg. Samtliga elever är inskrivna

vid barn- och ungdomspsykiatriska mottagningen. Innan en elev börjar i Parabolens presenteras eleven och dennes särskilda behov för personalen som avgör om eleven kan passa in i den nuvarande gruppen. Därefter får föräldrarna erbjudandet för att ta ställning till om de vill ha platsen.

Parabolens erbjuder starkt individualiserad undervisning. På skolan går vid inspektionstillfället 11 elever i årskurserna 4–9. På skolan arbetar fem personer, varav tre är lärare. En elevplats vid skolan kostar ca 250 000 kronor per år, vilket är mycket mer än den normala genomsnittskostnaden för en elev i Göteborgs kommun. Det fattas inga beslut om placering i särskild undervisningsgrupp för eleverna i Parabolens.

Parabolens organisation ger upphov till en del frågor kring elevernas rättsäkerhet, se vidare stadsdelsrapporten.

Sammanfattningsvis konstaterar inspektörerna att tillgången till utbildning vid Björkåsskolan är god. Eleverna skall dock ges möjlighet att individuellt välja breddning eller fördjupning inom ramen för elevens val.

Elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet skall erbjudas detta (5 kap 2 § grundskoleförordningen).

Avseende Parabolens anser inspektörerna att stadsdelen bör se över rättssäkerheten för eleverna.

7. Resurser

Huvudmannen och skolans ledning beslutar hur och med vilka resurser utbildningen skall genomföras för att de lärande skall nå de nationella målen för utbildningen. I skollagen finns dock bestämmelser om några viktiga förutsättningar för att säkra kvaliteten i utbildningen. Dessa avser främst krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning. Även principerna för resursfördelningen aktualiseras vid inspektionen.

I *Björkåsskolan* har all fast anställd pedagogisk personal föreskriven utbildning. Det förekommer att man inom ett arbetslag byter elevgrupp för att kunna undervisa i de ämnen man har utbildning för, men det är inte allmänt förekommande. Lärartätheten är enligt skolans uppgifter 6 tjänster per 100 elever under läsåret 2003/2004. Skolan har ingen egen anställd specialpedagog, något som både lärare och rektorn önskar.

I stadsdelen har man upprättat en modell för planering av kompetensutveckling i tre nivåer; strategisk, gemensam och individuell nivå. Skolutvecklingsgruppen skall enas om den strategiska nivån, respektive arbetslag om den gemensamma nivån och i utvecklingssamtalet med rektorn utarbetas den individuella nivån. Enligt de intervjuade lärarna fungerar denna planering, även om de anser att kompetensutvecklingen bedrivs inom snäva ramar.

Björkåsskolan består i stor utsträckning av rum för större elevgrupper, men skolan saknar grupprum. Enligt personalen utgör dessa förhållanden ett hinder för att kunna arbeta flexibelt. Lokalerna i skolan är ombonade och det finns gått om material för eleverna att arbeta med. Det finns referensmaterial som är inaktuellt. Det material som eleverna använder dagligen är dock tidsenligt. Elever

och lärare upplever att de har tillräckligt med utrustning för att genomföra en tidsenlig utbildning.

Skolan har en datorsal med 10 datorer och en dator per klassrum. Björkåsskolan har tillgång till Göteborgs kommuns pedagogiska portal, Kunskapsnätet.

Skolorna i stadsdelen tilldelas resurser utifrån antalet elever. Inom Björkåsskolan finns ingen fastlagd modell för hur resurserna skall fördelas. Ett förslag till tjänstefördelning presenteras för den fackliga gruppen under våren inför kommande läsår. Rektorn menar att en flexibilitet krävs under läsåret för att löpande möta aktuella situationer som uppkommer.

I *Parabolen* har all fast anställd pedagogisk personal föreskriven utbildning. Lokaler och material är i huvudsak anpassade till den verksamhet som bedrivs. En plats i Parabolen kostar ca 4 gånger så mycket som en genomsnittlig "elevpeng" i stadsdelen Frölunda.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans tillgång till olika former av resurser och material är tillfredsställande.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Björkåsskolans rektorsområde sammantaget är av god kvalitet.

Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden:

- definition av begreppet kränkande behandling samt program och handlingsplaner för att motverka alla former av kränkande behandling samt

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

- Elever som är i behov av studiehandledning på modersmålet erbjuds inte detta (5 kap. 2 § grundskoleförordningen).
- Eleverna har inte möjlighet att individuellt välja breddning eller fördjupning inom ramen för elevens val (2 kap. 19-20 § grundskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-10-17

Göteborg

Bosse Jersenius

Helén Svelid